

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 171/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen väestönkasvun hillitsemisestä osana ilmastonmuutoksen vastaista taistelua hallituksen Afrikka-painotuksissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Vilhelm Junnilan /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 171/2019 vp:

Aikooko hallitus tehdä konkreettisia ilmastotoimia eli tuleeko ilmastoabortti nyt,

onko asianomainen ministeri tietoinen väestönkasvun aiheuttamista haasteista ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa ja mihin muihin konkreettisiin toimenpiteisiin se aikoo panostaa,

miten hallitus aikoo vaikuttaa kehitysavun sisältöön, erityisesti suhteessa perhesuunniteluun sekä väestönkasvun hillitsemiseen ja

kuinka merkittävässä roolissa hallituksen Afrikka-painotukset ovat Suomen EU-puheenjohtajakaudella?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on sitoutunut kunnianhimoisiin ilmastotoimiin. Suomi pyrkii olemaan hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivinen pian sen jälkeen. Tämä tehdään nopeuttamalla päästövähennystoimia ja vahvistamalla hiilinieluja. Hallitus muun muassa uudistaa energiaverotusta ja liikenteen verotusta, edistää kiertotaloutta, laatii hiilinieluja vahvistavan maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman ja valmistelee toimenpidekokonaisuuden, jolla tuetaan hiilijalanjäljen pienentämistä asumisessa, parannetaan olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuutta ja tuetaan siirtymistä päästöttömään lämmöntuotantoon. Yhteistyössä alan toimijoiden kanssa laaditaan toimialakohtaiset vähähiilisyystiekartat. Päästövähennystoimet toteutetaan sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisesti ja niin, että kaikki yhteiskunnan osa-alueet ovat mukana.

Kehitysyhteistyön kautta rahoitetaan myös kehitysmaiden ilmastotoimia, esimerkiksi uusiutuvan energian ratkaisuja. Näin tuetaan sitä, että maiden kehitys on mahdollisimman vähäpäästöistä. Tukea ohjataan myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 171/2019 vp

Suomi tukee kehitysmaiden ilmastotoimia sekä monenkeskisten kanavien kautta kuten Vihreä ilmastorahasto (GCF) että kahdenvälisten ja kansalaisjärjestöhankkeiden kautta. Myös uuden finanssisijoitusinstrumentin avulla tuetaan ilmastotoimia. Tästä hyvä esimerkki on kansainvälisen rahoitusyhtiö IFC:n kanssa perustettu ilmastorahasto. Viime aikoina Suomen tuessa on nähty aaltoliikettä, ja vuoden 2017 ennätyslukeman (119 miljoonaa euroa) tuki laski vuonna 2018 noin 47 miljoonaan euroon. Hallituksen tavoitteena on nostaa ilmastorahoitusta. Suunnittelutietojen perusteella jo vuonna 2019 tuen odotetaan olevan edellisvuotta suurempi.

Ilmastomuutoksen kielteiset vaikutukset näkyvät muun muassa Afrikassa jo nyt, ja ne osuvat eniten kaikkein köyhimpiin. Tästä syystä on tärkeää tukea kehitysmaiden sopeutumista ilmastomuutokseen esimerkiksi vesivarojen hallinnan ja ruoantuotannon parantamisella. Myös luonnonkatastrofeihin varautuminen on osa ilmastokestävää kehitystä. Suomen erinomaista osaamista erityisesti meteorologian alalla on asiassa jo hyödynnetty. Myös kehitysyhteistyön finanssisijoituksesta 75 prosenttia kohdistetaan ilmastorahoitukseksi katsottaviin kohteisiin. Esimerkiksi Finnfundille 8.10.2019 myönnetyllä 210 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainalla rahoitetaan sijoituskohteita, jotka hillitsevät ilmastomuutosta tai tukevat ilmastomuutokseen sopeutumista. Lainalla rahoitetaan myös kohteita, jotka vahvistavat kehitysmaiden naisten taloudellista itsenäisyyttä tai tuottavat työtöille ja naisille tärkeitä palveluja.

Naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien parantaminen sekä sukupuolten välinen tasa-arvo ovat Suomen kehityspolitiikan pitkäjänteinen kärkitavoite. Hallitus aikoo panostaa aiempaa enemmän seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin. Tämä perustuu ihmisoikeusperustaiseen kaikkien ihmisten oikeuteen päättää omasta kehostaan, seksuaalisuudestaan ja mahdollisesta lasten saamisesta. Näitä oikeuksia ja palveluja tukemalla saavutetaan myös monia välillisiä kehityshyötyjä, kuten naisten koulutustason ja työelämään osallistumisen lisääntyminen. Käytäntö on osoittanut, että naisten aseman parantaminen ja vahvat seksuaali- ja lisääntymisterveyttä tukevat palvelut ja -oikeudet vähentävät väestönkasvua ja väestönkasvun vaikutuksia ilmastomuutokseen.

Myös laadukas koulutus sekä naisten osallistuminen talouteen ja yhteiskuntaan ovat tärkeässä roolissa Suomen kehitysyhteistyössä, ja kasvavia kehitysyhteistyön resursseja kohdennetaan näille sektoreille. Tulokset naisten asemaa edistävässä työssä ovat rohkaisevia. Esimerkiksi YK:n väestörahasolle UNFPA:lle viime vuosina (2014-2017) annetun tuen kautta yhä useampi nainen on saanut ehkäisyn, 47 000 kättilöä on palkattu 39 maassa ja noin 40 miljoonaa nuorta on saatu seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen piiriin. Suomen yleistuki UNFPA:lle vuonna 2019 on 20 miljoonaa euroa. Lisäksi Suomi on tukenut UNFPA:n maaohjelman ja YK:n siirtolaisjärjestön (International Organization for Migration, IOM) toteuttamien hankkeiden kautta Somalian terveyssektorin kehittämistä ja paikallisten terveysalan ammattilaisten kouluttamista noin 16,5 miljoonalla eurolla vuosina 2017 – 2020.

Hallitus aikoo kasvattaa tukea kansalaisjärjestöille. Naisten ja tyttöjen oikeudet sekä seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeudet ovat vahvasti esillä myös Suomen tukemien kansalaisjärjestöjen toiminnassa. Kansainvälisten kansalaisjärjestöjen osalta Suomi tukee IPPF:ää (International Planned Parenthood Federation) ja Ipasia, jotka molemmat sekä tuottavat seksuaali- ja lisääntymistervey-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 171/2019 vp

teen ja –oikeuksiin liittyviä palveluita että tekevät teemaan liittyvää vaikuttamistyötä maailmanlaajuisesti. Ohjelmataukea saavista suomalaisista järjestöistä mm. Planin nelivuotinen ohjelma (kokonaisuudessaan noin 20 miljoonaa, toimintaa viidessä vähiten kehittyneessä maassa) keskittyy teini-ikäisten tyttöjen ja nuorten naisten seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksien edistämiseen ja palveluiden kehittämiseen. Kansainvälisellä Solidaarisuus-säätiöllä on puolestaan erityisosaamista silpomisen vastaisessa työssä.

Esimerkiksi Somaliassa tuetaan äitiys- ja lapsiterveyspalveluiden kehittämistä Suomen kahdenvälisen maaohjelman ja YK-järjestöjen lisäksi myös kansalaisjärjestöjen toimesta. Suomen Somalia-verkoston hankkeessa Pohjois-Somaliassa on tehty yhteistyötä suomalaisten ja paikallisten korkeakoulujen välillä äitiysterveystuon ammattilaisten koulutuksen ja neuvolatyön kehittämiseksi. Toinen esimerkki on African Care -järjestön ulkoministeriön rahoituksella synnytysklinikka Mogadishun ulkopuolella. Se tarjoaa äideille hoitoa synnytyksen yhteydessä ja myös neuvolapalveluita ja muun muassa rokotuksia lapsille.

Afrikka on merkittävä alueellinen painopiste Euroopan unionin ulkosuhteissa Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella. Suomi tukee EU:n pyrkimystä tiivistää yhteistyötä Afrikan kanssa eri politiikkasektoreilla sekä kehittää EU:n ja Afrikan kumppanuutta tasavertaisemmaksi ja molempia osapuolia hyödyttäväksi suhteeksi. Suomen EU-puheenjohtajuusohjelmassa linjataan, että EU:n ja Afrikan yhteisenä tavoitteena tulee olla ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä muutos, jolla vastataan etenkin ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja muuttoliikkeen ulkoisen ulottuvuuden hallintaan. Näihin tavoitteisiin pyritään kokonaisvaltaisesti.

Suomi haluaa vahvistaa Afrikan roolia EU:n kehitysrahoituksen maantieteellisenä fokuksena. EU:n kehitysyhteistyötä halutaan kohdentaa aiempaa vahvemmin muun muassa työpaikkojen luomiseen kaupan ja investointien kasvun kautta sekä Afrikan nuorten ja naisten aseman tukemiseen ja ilmastotoimiin. Suomi näkee, että sukupuolten välisen tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen oikeuksien edistäminen on huomioitava läpileikkaavasti EU:n toiminnassa Afrikassa. Suomi on edistänyt edellä mainittuja tavoitteita konkreettisesti puheenjohtajuuskautensa aikana muun muassa nostamalla niitä EU-kokouksien asialistoille, vaikuttamalla EU-instituutioihin ja järjestämällä erilaisia puheenjohtajuuskausitapahtumia.

Helsingissä 22.10.2019

Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari